

Студент 4 курсу

факультету обліку і аудиту ХНЕУ

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Проаналізовано сучасну методику та головні етапи проведення економічного аналізу фінансового стану підприємства, визначено необхідність проведення факторного аналізу з метою отримання інформації про вплив основних факторів на фінансову стійкість підприємства.

Аннотация. Проанализированы современная методика и основные этапы проведения экономического анализа финансового состояния предприятия, определена необходимость проведения факторного анализа с целью получения информации о влиянии основных факторов на финансовую устойчивость предприятия.

Annotation. The modern methods and stages of economic analysis of enterprise financial state have been analysed. The necessity of factorial analysis has been proved in order to get the information on the influence of primary factors on the financial stability of an enterprise.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, факторний аналіз, платоспроможність, ліквідність.

Оволодіння методикою аналізу балансу підприємства є актуальним у наш час. Воно дозволить об'єктивно оцінити ефективність господарської діяльності та виробити обґрунтовані управлінські рішення з метою виявлення і використання резервів поліпшення функціонування всіх виробничих ресурсів підприємства. Уміти читати баланс повинні керівник підприємств, працівники економічних та інших служб для вирішення найрізноманітніших питань.

Метою дослідження є визначення особливостей аналізу фінансового стану підприємств та формування пропозицій щодо його покращення.

Загальні питання аналізу фінансового стану висвітлювались у працях відомих вітчизняних вчених-економістів. Значну увагу їм приділяли: Поддєрьогін А. М., Лазаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М. Проте питання аналізу фінансового стану підприємств залишаються актуальними та потребують нагального вирішення. Перед початком дослідження методики необхідно надати пояснення терміна "фінансовий стан". Серед економістів немає єдиної точки зору з питання визначення цього поняття. Існують погляди, що фінансовий стан підприємства – це багатомірна економічна величина, що відображає наявність і використання фінансових ресурсів; сукупність показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів; сукупність показників, що відображають здатність підприємства погасити свої боргові зобов'язання [1].

У загальнющі різні трактування можна сформулювати таке визначення: фінансовий стан – це економічна категорія, яка характеризує розміщення, власність і використання фінансових ресурсів, а також їх достатність у кожен момент часу.

Оцінка фінансового становища підприємства здійснюється на основі даних бухгалтерського балансу форми 1 і форми 2, а також форми 5. На цій стадії формується початкове уявлення про діяльність підприємства, виявляються зміни в складі майна та його джерел, встановлюються взаємозв'язки між показниками. Оцінка має три етапи:

1. Візуальна і рахункова перевірка показників бухгалтерського балансу.

2. Побудова ущільненого аналітичного балансу-нетто шляхом агрегування однорідних за своїм складом балансових статей. За допомогою ущільненого аналітичного балансу оцінюють тенденції зміни майнового і фінансового стану підприємства.

3. Розрахунок й оцінка динаміки низки аналітичних коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, у тому числі ліквідність, і факторів, що вплинули на її зміну [1].

Більшість науковців, а саме Коробов М. Я., Мец В. О. визначають необхідність дослідження фінансового стану підприємства як в оперативному, так і у загальному управлінні, що зумовлює необхідність поглибленого й експрес-аналізу фінансового стану з розробкою системи уніфікованих показників для цих видів аналізу.

У роботі вдосконалено технологію проведення аналізу фінансового стану, факторного аналізу. Для проведення розрахунків факторного аналізу використаний модуль Factor Analysis і Principal Components (головних компонентів) ліцензійного статистичного пакета Statgraphics Plus 5.1 International Professional. Факторний аналіз проводиться на прикладі ПАТ "ШУ "Покровське".

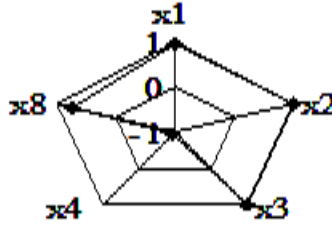

Рис. 1. Розподіл факторних навантажень показників у факторі ефективності фінансової політики підприємства

Позитивно впливають на агрегований показник: x_1 – коефіцієнт маневреності показує, яка частина власного капіталу вкладена в оборотні засоби; x_2 – коефіцієнт незалежності показує частку власних пасивів у всьому капіталі підприємства; x_3 – коефіцієнт фінансової стійкості дає можливість встановити вимоги щодо фінансування діяльності підприємства довгостроковим капіталом; x_4 – коефіцієнт фінансування показує, скільки позикових коштів залучило підприємство на 1 грн вкладених в активи власних коштів. Нормальним вважається коли цей коефіцієнт менший за 1; x_8 – коефіцієнт оборотності матеріальних запасів показує швидкість обороту запасів для забезпечення поточного обсягу продажу.

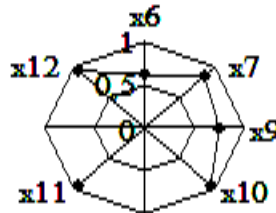

Рис. 2. Розподіл факторних навантажень показників у факторі ділової активності підприємства

Позитивно впливають на агрегований показник: x_6 – коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих коштів показує скільки необоротних активів припадає на кожну гривню оборотних активів; x_9 – коефіцієнт оборотності власного капіталу показує скільки потрібно оборотів для оплати виставлених рахунків; x_{10} – коефіцієнт оборотності активів визначає потенціал компанії щодо одержання доходу при існуючих інвестиціях і структурі капіталу; x_{11} – коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості вказує, скільки днів у середньому потрібно компанії для збору заборгованостей з покупців, тобто перетворення боргу в гроші; x_{12} – коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості свідчить про наявність коштів, що тимчасово залучені підприємством і підлягають поверненню.

Негативний вплив на показник склав x_7 – коефіцієнт оборотності обігових коштів визначає середню тривалість часу перетворення сировини в гроші, тобто тривалість виробничо-комерційного циклу.

Розподіл факторних навантажень показників у факторі F3 складається з одного показника x_5 – коефіцієнта забезпеченості власними коштами, який показує наявність власних пасивів для фінансування оборотних активів.

У результаті за допомогою матриці факторних навантажень було визначено основні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства, формуються на основі унікального поєднання окремих показників. За результатами, отриманими після побудови факторної моделі на основі коефіцієнтів ділової активності підприємства, були побудовані діаграми розподілу факторних навантажень.

Отже, для забезпечення динамічної сталої конкурентноспроможності підприємству необхідно постійно здійснювати моніторинг і діагностику стану його фінансової діяльності. Це важливо для вчасного виявлення, яке негативно впливає на фінансово-господарську діяльність. Тому вдосконалення фінансового стану підприємства можливе шляхом підвищення результативності розміщення та використання його ресурсного забезпечення. Усе це дозволяє економісту-аналітику на підприємстві виявити важливі резерви підвищення ефективності виробництва, а зовнішнім користувачам – об'єктивно оцінити сформовану фінансову ситуацію потенційного партнера. Побудовані факторної моделі допомагає визначити основні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства, формуються на основі унікального поєднання окремих показників.

Л и т е р а т у р а: 1. Васина А. А. Анализ финансового состояния компании / А. А. Васина. – М.: ИКФ "Альф", 2003. – 50 с. 2. Ефимова О. В. Финансовый анализ / О. В. Ефимова. – М.: Бухгалтерский учет, 2007. – 246 с. 3. Макарова Л. Г. Экономический анализ в руководстве финансами фирмы / Л. Г. Макарова, А. С. Макаров. – М.: Академия, 2008. – 338 с. 4. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г. В. Савицкая. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 336 с.